

Nodira Abdunazarova

*O'zbekiston davlat san'at va madaniyat instituti
"San'atshunoslik va madaniyatshunoslik"
kafedrası dotsenti (v.b.)
E-mail: abdunazarovanodira44@gmail.com*

**YOSHLAR MADANIYATINI YUKSALTIRISH: MAVJUD
MUAMMOLAR, OMILLAR VA ISTIQBOLLI YECHIMLAR
(O'zbekiston misolida)**

***Annotatsiya.** Ushbu maqolada Yoshlar madaniyatini shakllantirishda eng ustuvor ahamiyatga ega bo'lgan konsepsiyalar hamda yoshlar qatlamiga davlatimiz tomonidan berilayotgan e'tibor va imkoniyatlar hisobga olinib, ularning jamiyatda ijtimoiy faolligini oshirishda tashabbus va innovatsiyalarni roli kattaligini ko'rsatib berishdan iboratdir.*

***Kalit so'zlar:** yoshlar, yoshlar madaniyati, innovatsiya, tashabbuskorlik, volontyorlik, qadriyat, media savodxonlik, metodologiya.*

**ENHANCING YOUTH CULTURE: EXISTING PROBLEMS,
FACTORS, AND PROMISING SOLUTIONS
(The Case of Uzbekistan)**

***Abstract.** This article examines the concepts that are of primary importance in the formation of youth culture. Taking into account the attention and opportunities provided to young people by the state, the study highlights the significant role of initiative and innovation in increasing their social activity and participation in society.*

***Keywords:** youth, youth culture, innovation, initiative, volunteerism, values, media literacy, methodology.*

O'zbekistonda yoshlar madaniyatini rivojlantirish davlat siyosatining muhim ustuvor yo'nalishlaridan biri bo'lib, O'zbekistonda yoshlar siyosati – bu yosh avlodni har tomonlama barkamol, ma'naviy yetuk va zamonaviy bilimlarga ega shaxs sifatida tarbiyalashga qaratilgandir. Bu borada yoshlar madaniyatini

o'rganishda ilmiy yondashuvlar va metodologik asoslar yordamida ularni ma'naviy-axloqiy qadriyatlar, milliy an'analar va urf-odatlar, estetik did va san'atga qiziqish, ijtimoiy va siyosiy madaniyat, innovatsion va zamonaviy fikrlash kabi muhim omillar yordamida tarbiyalash bugungi kunning dolzarb muammosi sifatida qaralmoqda. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh.Mirziyoyevning "Yangi O'zbekistonni azm-u shijoatli yoshlarimiz bilan birga bunyod etamiz! Bizning Taraqqiyot strategiyamizda har jihatdan barkamol rivojlangan, erkin fikrlaydigan, Vatanga sodiq, qat'iy hayotiy qarashlarga ega yigit-qizlarni tarbiyalash eng ustuvor vazifalarimizdan biri sifatida belgilangan [1, 245-b].

Huquqiy va institutsional asoslarga O'zbekistonda yoshlar madaniyatini rivojlantirish quyidagi asosiy hujjatlar va tizimlarga tayanadi. Bular: "Yoshlarga oid davlat siyosati to'g'risida"gi Qonun, O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi (2023 yil tahriri), Prezident farmon va qarorlari, "Yangi O'zbekiston – 2030" strategiyasi. Yuqorida nomlari keltirilgan hujjatlar yoshlarning: ta'lim olish, ijtimoiy faollik, madaniy rivojlanish, huquqlarini kafolatlaydi. Davlat siyosatining asosiy maqsadi esa yoshlar madaniyatini rivojlantirishda strategik maqsadlarni ko'zlab, milliy va umuminsoniy qadriyatlarni shakllantirish, milliy o'zlikni anglash, vatanparvarlik tarbiyasi, ma'naviy immunitetni kuchaytirish kabilarni o'z ichiga oladi. Bunda:

- ijtimoiy faol yoshlarni tarbiyalashda jamoat ishlarida ishtiroki volontyorlik va tashabbuskorlik, fuqarolik pozitsiyasini shakllantirish va madaniy institutlar faoliyatini tizimli yo'lga qo'yish zarur;

- innovatsion va kreativ fikrlashni rivojlantirish orqali startaplar, IT va kreativ industriya, tadbirkorlik madaniyatini yo'lga qo'yish;

- amaliy yo'nalishlar va dasturlar ishlab chiqish bilan ta'lim orqali madaniyatni rivojlantirish, maktab va OTMlarda ma'naviyat darslari, san'at, musiqa va adabiyot ta'limi, estetik tarbiyani kuchaytirish;

- madaniy infratuzilmani rivojlantirish jarayonida madaniyat saroylari, yoshlar markazlari, kutubxonalar, teatr va kino sohasida ko'plab yangiliklar qilish;

- yoshlar tashkilotlari faoliyatini: Yoshlar ittifoqi, nodavlat notijorat tashkilotlar, Yoshlar agentligi, Yoshlar akademiyasi, Yoshlar faoliyati bilan bog'liq bo'lgan ilmiy tashkilotlarning yoshlarning: huquqiy va siyosiy madaniyatini, ijtimoiy faolligini oshirishdagi rolini oshirish.

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh.Mirziyoyev yoshlar bilan uchrashuvda: "Yurtimizda Yoshlar ishlari agentligi, Yoshlar masalalari bo'yicha idoralararo kengash tashkil etildi. Oliy Majlis palatalari huzurida Yoshlar parlamentlari, Innovatsion rivojlanish vazirligi qoshida Yoshlar akademiyasi tuzildi. Hududlarda "Loyihalar fabrikasi" ish boshladi. Farzandlarimizning iste'dod va qobiliyatli, ezgu intilishlarini to'liq ro'yobga chiqarish, faolligini oshirish, hayotda munosib o'rin egallashlari uchun barcha imkoniyatlarni yaratib berish bundan buyon ham bosh maqsadimiz bo'lib qoladi [2, 47–48-b].

Davlat dasturlari va tashabbuslar "Yoshlar – kelajagimiz" dasturi, Yoshlar kuni (30-iyun), "Besh muhim tashabbus" kabi ko'plab dasturlar orqali yoshlarni madaniyat va san'atga jalb qilish, sport va kitobxonlikni rivojlantirish, qizlar bandligini ta'minlash, yoshlarning siyosiy va axborot madaniyatini oshirish davlat modernizatsiyasining muhim omili ekanligini hisobga olib, yoshlar orasida axborot va media madaniyat, internet madaniyatini shakllantirish, yot g'oyalarga qarshi immunitet, media savodxonlikni yo'lga qo'yish kabi muhim masalalar yoshlar madaniyatini rivojlantirishning ahamiyati ham katta bo'lib, jamiyatda barqarorlik ta'minlanadi, ma'naviy muhit sog'lomlashadi, innovatsion iqtisodiyot shakllanadi, yoshlar mamlakat taraqqiyotining asosiy kuchiga aylanadi.

O'zbekistonda yoshlar madaniyatini rivojlantirish – bu faqat madaniyat sohasi emas, balki ta'lim, siyosat, iqtisod va jamiyatning barcha sohalarini qamrab olgan kompleks davlat siyosatidir. Uning asosiy maqsadi – ma'naviy boy, zamonaviy fikrlaydigan va faol yosh avlodni shakllantirishdir.

Mustaqillikning dastlabki yillaridan boshlab mamlakatimizda fuqarolik jamiyatini rivojlantirish bilan bog'liq tadqiqotlarni olib borishga katta e'tibor qaratildi. Yoshlarni tarbiyalashda boy ma'naviy-madaniy an'analar, urf-odatlar

hamda umumbashariy qadriyatlarga asoslangan samarali tashkiliy ijtimoiy-psixologik mexanizmlar ishlab chiqilib, ta'limni insonparvarlashtirishga zamin yaratdi. Bunday muhim vazifalarni amalga oshirishda "Yoshlarga oid davlat siyosati to'g'risida"gi Qonun asosida ta'lim tizimi sohasidagi ustuvor yo'nalishlar belgilandi.

Bugungi davr talablariga mos ravishda yoshlarni har tomonlama barkamol, mustaqil fikrlaydigan, mamlakatimiz istiqboli uchun mas'uliyatni o'z zimmasiga olishga qodir, tashabbuskor, xalq manfaati yo'lida bor salohiyatini safarbar qiladigan, shijoatli yoshlarni tarbiyalash, ularning intellektual va ijodiy salohiyatini ro'yobga chiqarish uchun mustahkam huquqiy poydevor yaratish davr talabiga aylandi.

Shu munosabat bilan, 2016-yil 14-sentyabrda yangi tahrir "Yoshlarga oid davlat siyosati to'g'risida"gi Qonun qabul qilindi va ushbu Qonun yoshlarning huquq va erkinliklarini ta'minlash hamda amalga oshirishda mustahkam huquqiy asos bo'lib xizmat qilmoqda.

"Yoshlarga oid davlat siyosati to'g'risida"gi yangi Qonun o'z mohiyatiga ko'ra, yoshlarga oid davlat siyosati sohasidagi munosabatlarni tartibga soluvchi huquqiy mexanizmlarni yanada takomillashtirishni nazarda tutadi. Qonunning amalga tatbiq etilishi yoshlarning keng qatlamlariga daxldor bo'lgan dolzarb masalalar, ayniqsa, uyushmagan yoshlarning hayotda o'z o'rnini topishi uchun munosib sharoit yaratish, ularni har tomonlama qo'llab-quvvatlash, kasbga yo'naltirish va bandligini ta'minlash, tashabbuslarini rag'batlantirish imkonini beradi.

Yoshlar alohida ijtimoiy guruh sifatida madaniyatshunoslik fanida o'ziga xos o'ringa ega bo'lib, yoshlar madaniyati jamiyat taraqqiyotining muhim omili sifatida qaralmoqda. Yoshlar madaniyatini ilmiy jihatdan o'rganish, uning shakllanish jarayonlarini tahlil qilish va rivojlantirish yo'llarini belgilashda metodologik asoslar yordamida tadqiqotning nazariy-amaliy usullari, tamoyillari va yondashuvlar asosida ilmiy xulosalar berish tadqiqotning maqsadidir. Bu borada rus tadqiqotchi

olimi V.Kuznetsov shunday yozgan edi: “Metodologiya bu ilmiy bilish jarayonini tashkil etish va amalga oshirish usullari haqidagi ta’limotdir” [3, 43-b].

Yoshlar madaniyatini tadqiq etishning asosiy metodologik yondashuvlarida ishda yoshlar madaniyatini jamiyatni bir qismi sifatida sotsiologik o’rganib chiqildi. Sotsiologik yondashuv ya’ni yoshlar sotsiologiyasi bugungi kunda mazkur tarmoq keng rivojlanmoqda. Yoshlar madaniyati ijtimoiy munosabatlar va muhit ta’sirida shakllanadi”, – deydi Giddens [4, 64-b].

O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining “Yoshlarga oid davlat siyosati samaradorligini oshirish va O‘zbekiston yoshlari ittifoqi faoliyatini qo‘llab-quvvatlash to‘g‘risida”gi Farmoni qabul qilindi. Farmonga muvofiq, yoshlarga oid davlat siyosatini izchil va samarali amalga oshirish, yoshlarni har tomonlama qo‘llab-quvvatlash, huquq va qonuniy manfaatlarini himoya qilish tizimini tubdan isloh etish maqsadida Yoshlar Agentligi faoliyat yuritmoqda. Shu bilan bir qatorda O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 30-avgustdagi PQ-4433-son qaroriga ko‘ra O‘zbekiston Respublikasi Innovatsion rivojlanish vazirligi huzuridagi Yoshlar akademiyasining tashkil etilishi ham bugungi kun O‘zbekiston yoshlarining ilmiy bo‘lishiga, g‘oya va tashabbuslarini inobatga olib, turli jahon va respublika ilmiy anjumanlarida ishtirok etishlariga keng yo‘l ochib berildi.

Ma’lumki, ikki yil muqaddam O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh.Mirziyoyev tashabbusi bilan O‘zbekiston yoshlar ittifoqi tashkil qilindi hamda 30 iyun sanasi mamlakatimizda “Yoshlar kuni” deb e’lon qilindi. Bundan tashqari, O‘zbekiston amaliyotida butunlay yangi tizim, ya’ni yoshlarning turli dolzarb muammolarini o‘rganish bilan shug‘ullanadigan maxsus – Yoshlar muammolarini o‘rganish va istiqbolli kadrlarni tayyorlash instituti tashkil etildi. Ushbu muassasaning O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Davlat boshqaruv akademiyasi qoshida tashkil etilganligi institutning ilmiy-metodik va tahliliy-tadqiqot faoliyatini zamon talablari asosida shakllantirilishi uchun asos bo‘ldi.

Ammo bu boradagi ishlarni yanada takomillashtirish, zamon talablari asosida yangicha mexanizmlarni tadqiq etish, xorijiy davlatlarning ilg‘or tajribalarini

muntazam o'rganib borish va O'zbekiston sharoitiga mos, milliy xususiyatlarimizga javob beradigan metodlarni tadbiq etish dolzarb vazifalardan hisoblanadi. Chunki globallashuv sharoitida, axborot xurujlari tezlashgan, yoshlarning ongi va qalbi uchun kurash ketayotgan, eng asosiysi ularning dunyoqarashi o'zgarib borayotgan davrda yoshlar siyosati sohasida ham yangicha uslub va mexanizmlarga tabiiy ehtiyoj tug'iladi. "Globallashuv, – deb yozgan edi sotsiolog olim E.Giddens, –madaniyatlar o'rtasidagi chegaralarni qisqartirib, yangi madaniy shakllarni yuzaga keltiradi".

Yoshlar madaniyatini tadqiq etishning metodologik asoslariga yana bir jihat madaniy yondashuv bo'lib, qadriyatlar, an'analar va urf-odatlar tizimi sifatida tahlil qilinib, uning asosiy ilmiy jihatlari shundan iboratki, bugungi tezkor, axborot asrida milliy va global madaniyat ta'siri, ommaviy madaniyat, submadaniyatlar ta'siriga qaratilganligidir. "Madaniyat – bu jamiyatning tarixiy taraqqiyoti jarayonida shakllangan hayot tarzi", – degan edi madaniyatshunos olim Klayd Klakxon [5, 112-b].

Yoshlar madaniyatini o'rganishda madaniy yondashuvning ahamiyati shundaki, yoshlar madaniyatini saqlash va rivojlantirishga yordam beradi, global va milliy madaniyat o'rtasidagi muvozanatni ta'minlaydi. Madaniyat va san'atning yoshlarni ijtimoiylashtirishdagi rolga mamlakatimizda keng e'tibor berilayotganligining ham sababi shundaki, ayrim yoshlarimiz jamiyatda sodir bo'layotgan turli voqea-hodisalar mazmun - mohiyatidan bexabarligi tufayli o'zlari bilan o'zlari ovora bo'lib qolmoqdalar. Natijada, ular jamiyatdan uzilib qolgandek bo'ladilar, o'zlarini yolg'iz his qiladilar. Madaniyat va san'atning kuchi shundaki, o'sha toifadagi yoshlarni hayotga, yashashga, ijod qilishga, yangi innovatsion g'oyalar va tashabbuslar bilan chiqishlariga intilish va qiziqishlarini uyg'otadi. "Yoshlar submadaniyatlari jamiyatdagi o'zgarishlarning oynasi hisoblanadi", – deb ta'kidlaydi Dik Xebdij. Yoshlar madaniyatini o'rganishda madaniy yondashuvning yana bir xususiyati shundaki, yoshlar madaniyatini to'liq tushunish imkonini berish orqali madaniyatni saqlash va rivojlantirishga yordam beradi, global va milliy

madaniyat o'rtasidagi muvozanatni ta'minlaydi. Bu borada bugungi kunning dolzarb muammolaridan kelib chiqib, samarali dasturlar ishlab chiqish, ularning yangi tashabbus va g'oyalarini qo'llab-quvvatlash, ularda madaniy tarbiyani kuchaytirish orqali milliy g'ururni shakllantirish ham davr talabidir.

Madaniyatshunoslik nuqtayi nazaridan yoshlar madaniyatini tadqiq etishda psixologik yondashuv ham alohida tadqiq etilib, yoshlarning ichki dunyosi, falsafiy qarashlari va qiziqishlari ilmiy jihatdan hisobga olinib, o'rganiladi. Bu borada rus olimi L.Vigotskiyning quyidagi fikrlari juda muhimdir: "Yoshlar madaniyati shaxsning psixik rivojlanishi va o'zini anglash jarayoni bilan uzviy bog'liqdir" [6, 172-b].

Albatta, bu borada yoshlar muammolarini aniqlash osonlashadi, internet, stress holatlari hamda internetga qaramlikdan ularni qaytarib, yangi g'oya va tashabbuslarni yaratishda ko'maklashadi. Yoshlar muammolarini hal qilish uchun avvalo ularning psixologiyasini tushunish zarurdir. Natijada, to'g'ri tarbiya va ta'lim strategiyasi ishlab chiqilib, o'qitish usullari yaxshilanadi, tarbiya samaradorligi oshib boradi. Bugungi kunda yoshlarning ongiga qanday g'oyalar ta'sir qilayotgani aniqlanadi. Shuningdek, psixologik yondashuv yoshlar madaniyatini o'rganishda eng muhim yo'nalishlardan bo'lib, u yoshlarning ichki dunyosi, fikrlash tarzi, his-tuyg'ularini chuqur tahlil qilish imkonini beradi. Bu yondashuv orqali nafaqat madaniyatni tushunish, balki yoshlar bilan samarali ishlash, ularni to'g'ri yo'naltirish va jamiyatdagi rolini mustahkamlash mumkin. Yoshlarning ichki dunyosi ochib berilib, bu orqali ularning haqiqiy ehtiyojlari aniqlanadi. Shuningdek, yangi g'oya va innovatsiyalar orqali yangi tashabbuslarni ishlab chiqishda ularni faollashtiradi.

Yoshlar madaniyatini o'rganishning yangi metodologik asoslaridan yana biri, yoshlar madaniyatini umuminsoniy va ma'naviy taraqqiyot nuqtayi nazaridan tahlil qilinishi ham alohida ahamiyatga egadir. Bu yondashuv yoshlarning ichki dunyosi, axloqiy qarashlari va madaniy faoliyatini chuqur tushunishga yordam beradi. Natijada, jamiyatda ma'naviy barqarorlik, madaniy rivojlanish va insonparvarlik

tamoyillari mustahkamlanib, yoshlar madaniyati quyidagi jihatlar orqali o'rganiladi. Birinchidan, qadriyatlar orqali tahlilda yoshlar qanday tamoyillarga amal qilishi, nimani qadrlashi belgilab berilib, ularning madaniyati shakllanadi. Bu borada nemis olimi Shvarts shunday ta'kidlaydi: "Insonning dunyoqarashi qadriyatlar tizimi orqali shakllanadi" [7, 64-b].

Ikkinchidan, yoshlar madaniyatida axloqiy va ma'naviy me'yorlar orqali jamiyatda barqarorlik ta'minlanadi. Ularning hayotida mas'uliyat, halollik, hurmat kabi fazilatlar shakllanishiga yordam beradi. Uchinchidan, yoshlar madaniyati milliy va umuminsoniy an'analar bilan uzviy bog'liq oilaviy qadriyatlar, milliy urf-odatlar, tarixiy meros bilan chambarchas bog'liq bo'lib, bugungi kunda ulaning zamonaviy qator tendensiyalari ham mavjudki, yoshlar ilmiy dunyoqarashini o'stirishda ularning aniq salbiy va ijobiy tomonlarini ilmiy yoshlarimiz to'g'ri baholay olishlariga yordam berish zarurdir. "Madaniy meros – bu jamiyatning ma'naviy tayanchi hisoblanadi".

Bularni hisobga olgan holda mustaqillik yillarida davlat tomonidan yoshlar siyosatiga strategik ahamiyat berilib, ularni jamiyatning faol, mas'uliyatli va taraqqiyotga intiluvchi a'zolari, mamlakat iqtisodiyoti va ma'naviy hayotining xarakterini belgilovchi yangi kuch sifatida shakllantirish yo'lida izchil ishlar olib borilmoqda. Ayni hozirgi davrda, global raqobat sharoitida, yoshlarni innovatsion fikrlash, tashabbuskorlik va raqamli texnologiyalarni egallashga yo'naltirish beqiyos ahamiyat kasb etmoqda. O'zbekistonning yoshlar madaniyati, tashabbuskorlik va innovatsiyalar sohasidagi keng qamrovli siyosati, yaratilgan imkoniyatlar, amalga oshirilayotgan loyihalar, erishilgan yutuqlar va kelajakdagi ustuvor vazifalar belgilab qo'yilgan.

Yosh doirasi boshqa bir qator mamlakatlarning ham qonun hujjatlarida belgilanganligini uchratishimiz mumkin. Xususan, Vetnamda yoshlar to'g'risidagi qonunda, Rossiyada yoshlar siyosati to'g'risidagi qonunda, Germaniyada ijtimoiy Kodeksda (Sozialgesetzbuch) va Keniyada, hattoki, Konstitutsiyada (260-modda) yosh doirasi belgilab qo'yilgan. Biroq boshqa davlatlarda ularni ko'pincha yoshlar

siyosatini tartibga soluvchi dasturlarda va boshqa hujjatlarda, statistika idoralari veb-saytlaridagi nashrlarda topish mumkin. Masalan, “Xitoy yoshlari yangi davrda” kitobidan Xitoy yoshlar Kommunistik Ittifoqida 14 yoshdan 28 yoshgacha bo‘lgan deyarli 74 million kishi borligini bilib olishimiz mumkin.

XXI asrda ijtimoiy-madaniy sharoit, inson faoliyat yuritadigan madaniy muhit hamon yoshlarning ijtimoiylashuvi jarayonida muhim o‘rin tutmoqda. Zamonaviy jamiyatda yoshlar o‘zining harakatchanligi, axborot olishda erkinligi, ongining moslashuvchanligi tufayli madaniyatning asosiy tanqidchisi, yaratuvchisi, tarqatuvchisi va iste’molchisiga aylanmoqda. Shu ma’noda nemis faylasufi K. Yaspersning: “Hamma biladiki, kim yoshlarni zabt etsa, kelajakka egalik qiladi”, – degan iborasi juda ishonarli yangraydi [8, 99-b].

O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh.Mirziyoyev yosh avlod tarbiyasi haqida fikr yuritarkan: “Bizni hamisha o‘ylantirib keladigan yana bir muhim masala – bu yoshlarimizning odob-axloqi, yurish-turishi, bir so‘z bilan aytganda, dunyoqarashi bilan bog‘liq. Bugun zamon shiddat bilan o‘zgaryapti. Bu o‘zgarishlarni hammadan ham ko‘proq his etadigan kim – yoshlar. Mayli, yoshlar o‘z davrining talablari bilan uyg‘un bo‘lsin. Lekin, ayni paytda, o‘zligini ham unutmasin. Biz kimmiz, qanday ulug‘ zotlarning avlodimiz, degan da’vat ularning qalbida doimo aks-sado berib, o‘zligiga sodiq qolishga undab tursin. Bunga nimaning hisobidan erishamiz? Tarbiya, tarbiya va faqat tarbiya hisobidan. Hozir hammamiz bor aybni maktabga ag‘darishga o‘rganib qolganmiz. Mahalla, oila, keng jamoatchilik-chi? “Bir bolaga yetti mahalla ham ota, ham ona”, – degan maqolning haqiqiy ma’nosini angelaydigan vaqt keldi. Anglab, shu asosda yashaydigan vaqt keldi”, – deya ta’kidladi.

Hozirgi davr talabi va ehtiyojlaridan kelib chiqib, yurtimizda yoshlar muammosiga alohida e’tibor qaratildi, ularning manfaat va ehtiyojlarini ta’minlash uchun keng imkoniyatlar yaratishga kirishildi, ya’ni bevosita yoshlar masalalariga mas’ul davlat va jamoat tashkilotlardan vakillar tayinlanib, bu borada keng islohotlar qilindi. Jumladan, 2022-yil 19-yanvardagi O‘zbekiston Respublikasi

Prezidentining “Mahallalarda yoshlar bilan ishlash tizimini tubdan takomillashtirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi PQ-92-son qarori bilan Respublika bo‘yicha mahallalarga 9309 ta “Yoshlar yetakchisi” shtat birliklari joriy qilinishi va eng muhimi, davlat va jamoat tashkilotlari tomonidan tegishli qonunlarda nazarda tutilgan yoshlarimiz huquq va manfaatlarini o‘zaro hamkorlik asosida himoya qilinishi buning isbotidir.

Respublika Ma’naviyat va ma’rifat markazi huzuridagi, ijtimoiy-ma’naviy tadqiqotlar institutida amalga oshirilayotgan ALM-202403//0247 “Yoshlarni turli mafkuraviy xurujlardan himoya qilish va ma’naviy-axloqiy tarbiyalash bo‘yicha o‘quv va ilmiy-metodik qo‘llanmalar, uslubiy tavsiya, ma’rifiy adabiyot va media mahsulotlar majmuasini yaratish” maqsadli-ilmiy amaliy loyihasida ish olib borildi

Xulosa o‘rnida aytish mumkinki, O‘zbekistonning global dunyoga tizimli ravishda transformatsiyalashib borishi, mamlakat yoshlari va ularning ijtimoiylashuvi jarayonida ham yaqqol ko‘rinmoqda. Ular uchun madaniyat faqat an’anaviy qadriyatlarni saqlash emas, balki zamonaviy ilm-fan, ta’lim va taraqqiyot bilan uyg‘unlashgan holda rivojlanishi lozim bo‘lgan jarayon edi. Ular milliy o‘zlikni asrab qolgan holda, Yevropa va jahon sivilizatsiyasining ilg‘or yutuqlarini qabul qilish tarafdori bo‘lishgan [13, 360-b]. Zamonaviy yoshlarning sotsial muhit shart-sharoitlariga ijtimoiylashuvidagi xususiyatlar transformatsiyalashgan jamiyat va uning oqibatida vujudga kelgan subyektiv vaziyatlarga ham bog‘liqdir. Bu jarayonda yoshlarning o‘z oldiga qo‘ygan vazifalar, shart-sharoitga moslashuv va istiqboldagi erishilishi ko‘zlangan maqsadlar aynan madaniyatshunoslik nuqtayi nazaridan ham ilmiy tahlil qilinishi ahamiyatlidir.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. “Yoshlarga oid davlat siyosati to‘g‘risida”gi Qonun // O‘zbekiston Respublikasi Qonun hujjatlari to‘plami. – Toshkent, 2016. 37-son, 426-modda; 2017. 24-son, 487-modda.

2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Yoshlarga oid davlat siyosati samaradorligini oshirish va O'zbekiston yoshlar ittifoqi faoliyatini qo'llab-quvvatlash to'g'risida"gi PF – 5106 sonli farmoni // 2017-yil 5-iyul // www.lex.uz/docs/3255680.
3. Mirziyoyev Sh. Yangi O'zbekiston taraqqiyot strategiyasi. – Toshkent: O'zbekiston, 2022. – 245 b.
4. Mirziyoyev Sh. Yangi O'zbekistonda erkin va farovon yashaylik. – Toshkent: O'zbekiston, 2023. – 460 b.
5. Кузнецов В. Методология научного исследования. – Москва: Алгоритм, 2010. – 240 с.
6. Гидденс Э. Социология. – Toshkent: Sharq, 2002. – 848 с.
7. Giddens A. *The Consequences of Modernity*. – Stanford, CA: Stanford University Press, 1990. – 186 p.
8. Kluckhohn C. *Anthropology and the Classics*. – Providence, RI: Brown University Press, 1961. – 76 p.
9. Hebdige D. *Subculture: The Meaning of Style*. – London: Methuen & Co. Ltd., 1979. – 195 p.
10. Виготский Л. Деятельность. Сознание. Личность. – Москва: Полигиздат, 1975. – 304 с.
11. Schwartz S. *Universals in the Content and Structure of Values: Theoretical Advances and Empirical Tests in 20 Countries* // *Advances in Experimental Social Psychology*. Vol. 25. – San Diego: Academic Press, 1992. – P. 1–65.
12. Ясперс К., Бодрияр Ж. Власть массы. Призрак толпы. – Москва: Алгоритм, 2008. – 236 с.
13. Abdunazarova N. Jadid ma'rifatparvarlarining madaniyatga oid qarashlari // O'zbekiston madaniyati va san'ati. – 2026. – №2(4). – B. 360.